

Kf §28

Dnr: KS.2012.251

00

Svar på motion angående att främja trä som byggmaterial**Ärendebeskrivning**

Lars-Ove Bengtsson (C) och Lars Larsson (C) har lämnat en motion om att främja trä som byggnadsmaterial. Kommunstyrelsen har remitterat den till fastighetsnämnden, bygg- och miljönämnden, räddningsnämnden och AB Gislavedshus för beredning.

Motionens innehåll och syfte

I motionen konstateras att träbyggande har lång tradition och står för kulturarv, miljömedvetenhet, förnyelsebarhet och innovationstänkande. Betydelsen för skogsindustrin är betydelsefull såväl för ekonomi och arbetstillfällen. Tekniken att bygga i trä har utvecklas, och teknisk och ekonomisk finns idag avancerade konstruktioner för t ex flerbostadshus. Miljöfördelarna är stora i förhållande till andra byggnadsmaterial, och trähus är rimligt lätta att underhålla och förändra.

I Gislaveds kommun har det i flera projekt medvetesats på trä som tongivande byggmaterial. Träkonstruktionerna har valts utifrån allmänna miljömål eller andra ambitioner. Det saknas särskild policy eller generellt dokument om att i första hand främja trä som byggmaterial. Motionärerna anser att ett sådant tydligt dokument för kommunens medarbetare och anlitate konsulter samt för upphandling av tjänster. Av detta ska framgå att kommunen även i fortsättningen ska vara föregångare att använda trä som byggmaterial.

Motionärerna föreslår därför kommunfullmäktige att besluta

- att Gislaveds kommun arbetar för att använda så mycket trä som möjligt i sina egna och i de kommunala bolagens byggnader genom ett tydligt principbeslut, samt
- att Gislaveds kommun i övrigt aktivt främjar träbyggnadstekniken med informationsinsatser och utbildningar i enlighet med motionens syfte.

Remissinstansernas yttranden

Bygg- och miljönämnden bifaller motionen. I nämndens yttrande förs ett resonemang om träbyggande och avser att genom detta bidra till riktlinjer som förordar trä som byggnadsmaterial och som belyser möjligheten av att använda trä vid alla former av byggnation.

I resonemanget tas bl. a. upp att

- sten, tegel, glas och betong som sedan modernismens tid på många sätt exkluderat trä som byggnadsmaterial och att dessa material även i fortsättningen kommer att användas där det är lämpligt.
- träbyggnadstekniken hunnit i fatt genom att de tekniska aspekterna som bärlighet, brand och isoleringsförmåga är jämställda andra material.
- de miljömässiga aspekterna vad gäller tillgång, transport, emissioner och återbruk ofta är bättre än andra byggnadsmaterial

Kf §28 (forts.)

- det finns många goda exempel runt om i landet trä använts genomgående i många olika typer av byggnationer som broar, parkeringshus, idrottsanläggningar, flerbostadshus och kontorshus med uppfyllande av dagens stränga krav av miljöhänsyn, brandsäkerhet, bärighet, ljudisolering, värmeisolering och komfort.
- trä ger oändliga möjligheter avseende arkitekturens estetiska och upplevelsemässiga värden.

Bygg- och miljönämnden påpekar särskilt att nämnden inte vid bygglovhandläggning eller vid detaljplanering, annat än i undantagsfall, kan ställa krav på särskilda byggnadsmaterial om det inte finns stöd i regelverken. Krav kan dock ställas på form-, färg- och materialverkan samt på kulturhistoriska värden.

Räddningsnämnden sammanfattar sina synpunkter om risker för anlagd brand och om möjligheter till byggnadstekniskt skydd enligt följande:

Trä är ett mångsidigt material och forskningen inom området är intensiv. Oavsett byggnadsmaterial så ska föreskrifter inom byggnadsområdet uppfyllas. Det finns därför inga särskilda risker med att främja trä som byggnadsmaterial eftersom föreskrifter alltid ska uppfyllas oavsett byggnadsmaterial.

I vissa fall går det inte att använda trä och i andra fall är det möjligt, med eller utan restriktioner. Detta är något som beaktas när räddningstjänsten deltar i bygglovprocessen. I vissa fall kan det också vara en egen ambition att undvika trä i vissa kommunala verksamheter, som skolor, eller att ha en högre ambition avseende brandskyddet om trä ska användas. Regleringen av trä som fasadmaterial bör beaktas vid revidering av brandskyddspolicyn.

Fastighetsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att trä bör användas i kommunens byggnader där det bedöms lämpligt.

Av nämndens yttrande framgår bl a att

- trä utan tvekan är ett bra byggmaterial och att det finns en lång tradition av att bygga i trä.
- Byggnationer är komplexa med många aspekter att beakta och i ett antal punkter har trä begränsningar eller har risker:
- Brand- och ljudkrav
- Belastningskrav på konstruktioner
- Framtida skötsel och underhåll, spec. utomhus
- Grogrund för mögel vid fukt
- Lagrar inte energi på samma sätt som andra material till fördel för inneklimat
- Ekonomin; särskilt vad gäller brand- och ljudkrav

Sammantaget är fastighetsnämndens uppfattning att trä är ett bra material som med fördel kan användas i många sammanhang. Men det finns brister och en byggnad är en komplex konstruktion där val av material bör göras utifrån varje byggnads speciella krav. Därför är det svårt att generellt besluta om att använda trä som byggnadsmaterial.

Kf §28 (forts.)

AB Gislavedshus styrelse biträder i sitt yttrande intentionerna i motionen om att använda trä där det bedöms långsiktigt möjligt men motsätter sig tvingande principbeslut. Olika informationsinsatser och utbildningar som främjar träbyggnadstekniken är också positiva.

I styrelsens yttrande finns ett resonemang om långsiktigt hållbart byggande, som kräver att många faktorer vägs in i kalkylerna. Bland dessa finns ekonomi, underhåll, husets livslängd, sociala faktorer som inomhusklimat, hälsa och välbefinnande.

AB Gislavedshus har lång erfarenhet av att bygga och förvalta främst bostäder. Vid nya projekt görs överväganden om att uppnå långsiktigt hållbarhet ur alla de aspekter som spelar roll. I bostadsbolagets verksamhetssystem finns rutiner och checklistor som används tillsammans med arkitekter, konstruktörer och entreprenörer.

Styrelsen uppfattning är att underhållskostnaden är högre när framför allt fasader är byggda i trä. Cirka 25 % av AB Gislavedshus fastighetsbestånd är markbostäder i en eller två våningar Dessa är producerade i trä i större omfattning än hus byggda i flera våningar

Styrelsen anser att i varje enskilt projekt måste överväganden göras över vilket material som ska användas, varför det är olyckligt med ett principbeslut. AB Gislavedshus även i fortsättningen kommer att göra sitt bästa för att bygga långsiktigt hållbara bostäder

Utvecklingen när det gäller forskning måste ständigt följas för att ha kompetens att fatta riktiga beslut.

Övervägande

Det framgår av yttrandena att vad gäller ett tydligt principbeslut att använda så mycket trä som möjligt i de egna och kommunala bolagens byggnader att de två byggande och förvaltande organen fastighetsnämnden och AB Gislavedshus inte känner sig tilltalade av ett sådant beslut:

- AB Gislavedshus styrelse motsätter sig det och menar att trä ska användas där det långsiktigt möjligt. Man uppehåller sig vid begreppet *långsiktigt hållbart byggande* och anser det mer komplicerat än bara se till byggnadsmaterialet.
- Fastighetsnämnden avråder från generella beslut och anser att trä ska användas då det bedöms lämpligt. Nämnden anför begränsningar i krav och konstruktion, inomhusmiljö samt underhåll- och skötselkostnader som faktorer som kan tynga användandet av trä.

Bygg- och miljönämnden tillstyrker motionen. Nämnden för i motsats till fastighetsaktörerna inga resonemang kring ekonomiska faktorer i byggandet men bidrar vid utarbetande av riktlinjer med sina resonemang i olika andra aspekter

Räddningsnämnden framför säkerhetsmässiga aspekter på träbyggande och hur de risker som finns ska kunna förebyggas.

Kf §28 (forts.)

Samtliga är mer eller mindre uttalat positiva till att främja träbyggandstekniken genom kunskapsinhämtning, information och utbildning.

Kommunstyrelsens beredning

Kommunstyrelsen behandlade inkomna remisskrivelser och kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse med uppställda frågor och alternativa hanteringsätt av motionens förslag den 17 juni 2014. Kommunstyrelsen beslutade att uppdra till kommunstyrelsekontoret att fortsätta bereda ärendet, att avvakta beslut i ärendet tills dess att Träregion Småland besökt kommunstyrelsen vid sammanträdet den 9 september 2014, samt att bjuda in företrädare i bygg- och miljönämnden, räddningsnämnden och AB Gislavedshus till Träregion Smålands föredragning den 9 september 2014.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 9 september 2014 informerade Ulrika Wikander, Träregion Småland, Johan Palm, Träregion Småland och Mikael Pekkari, Smart Housing Småland. Deras informationer mottogs med stort intresse av ledamöter och närvarande inbjudna, Lars Larsson, ordf. bygg- och miljönämnden, Mikael Fröler, fastighetschef och Lars-Erik Nyström, ordf. fastighetsnämnden.

Motionen togs åter upp för beredning den 22 oktober 2014, varvid möjliga svar på motionen diskuterades. Ärendet överlämnades till nästa sammanträde med diskussionen som bakgrund för fortsatt hantering.

I kommunstyrelsens beredning diskuterade man bland annat att ett principbeslut kan formuleras på olika sätt: det kan t ex vara en enkel och tydlig mening i ett kommunfullmäktige beslut. Men det kan också vara en mer utförligt dokument – Riktlinjer för trähusbyggande i Gislaveds kommun – med beskrivning av vilka avvägningar som bör göras inför byggnationer; en form av checklista; för organisationen Gislaveds kommun och/eller för allmänheten. Det framgår inte tydligt av yrkandet om detta inte bara avser organisationen Gislaveds kommun.

Informationsinsatser och utbildningar för att främja trähusbyggandet i allmänhet – även här en fråga om inte bara i kommunens organisation? – bör anknytas till någon form av princip eller mål; som principbeslutet eller riktlinje.

Det finns möjligheter att t. ex. genom ett utökat engagemang i projektet Träregion Småland, i Träcentrums verksamhet och de näraliggande högskolorna/universiteten få tillgång till forskning och nya rön, liksom informationsinsatser och utbildningar. Någon nämnd måste i så fall ges ansvaret för detta.

Inom utbildningsområdet kan träutbildningar vara relevant med hänvisning till att trä- och möbelföretag finns inom kommunen. Även inom näringslivssatser i övrigt kan träanvändning, träförädling och i grunden skogsbruket främjas på olika sätt.

De förslag som slutligen formulerats som svar på motionen utgår från motionens syfte, informationen till kommunstyrelsen och inriktning från kommunstyrelsens sammanträde den 22 oktober 2014.

Kf §28 (forts.)

Kommunstyrelsen har den 4 november beslutat att föreslå kommunfullmäktige att Gislaveds kommun ska arbeta för att använda så mycket trä som möjligt i sina egna och i de kommunala företagens byggnader, att bygg- och miljönämnden och de byggande kommunala nämnderna och företagen ska hålla sig väl uppdaterade med utvecklingen inom träbyggnadsteknik och om användningen av trä i byggande samt i lämplig omfattning ordna interna informationsinsatser och utbildningar, att Gislaveds kommun i övrigt främjar användandet av trä genom åtgärder inom näringslivs- och utbildningsområdet, samt att motionen med ovanstående beslut anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion från Lars-Ove Bengtsson (C) och Lars Larsson (C), daterad den 26 november 2012

Kommunfullmäktige den 13 december 2012, § 186

Kommunstyrelsen den 10 januari 2013, § 18

Styrelsen i AB Gislavedshus den 22 april 2014, § 17

Fastighetsnämnden den 30 april 2013, § 40

Räddningsnämnden den 7 maj 2013, § 20

Bygg- och miljönämnden den 10 maj 2013, § 72

Kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse den 16 juni 2014

Kommunstyrelsen den 18 juni 2014, § 249

Kommunstyrelsen den 9 september 2014, § 327

Kommunstyrelsen den 22 oktober 2014, § 408

Kommunstyrelsen den 4 november 2014, § 432

Yrkande

Lars Larsson (C): Bifall till motionen och i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag till att-satser. Tillägg att uppdra till kommunstyrelsekontoret att i samråd med berörda nämnder upprätta förslag till ett policydokument i motionens syfte.

Marie Johansson (S): Bifall tillkommunstyrelsens förslag. Avslag på Lars Larssons (C) tilläggsyrkande om policydokument.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och Lars Larssons (C) yrkande och finner att kommunfullmäktige antar kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs.

Kommunfullmäktige godkänner följande voteringsproposition:

JA-röst för bifall till kommunstyrelsens förslag.

NEJ-röst för bifall till Lars Larssons (C) yrkande.

Omröstningsresultat

Omröstningen utfaller med 37 Ja-röster och 12 NEJ-röster.

Kommunfullmäktige har således beslutat att bifall kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställer proposition på Lars Larssons (C) tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige avslår det.

Kf §28 (forts.)

Kommunfullmäktige beslutar

att Gislaveds kommun ska arbeta för att använda så mycket trä som möjligt i sina egna och i de kommunala företagens byggnader,

att bygg- och miljönämnden och de byggande kommunala nämnderna och företagen ska hålla sig väl uppdaterade med utvecklingen inom träbyggnadsteknik och om användningen av trä i byggande samt i lämplig omfattning ordna interna informationsinsatser och utbildningar,

att Gislaveds kommun i övrigt främjar användandet av trä genom åtgärder inom näringslivs- och utbildningsområdet, samt

att motionen med ovanstående beslut anses besvarad.

Expedieras till:

Fastighetsnämnden

Bygg- och miljönämnden

Tekniska nämnden

AB Gislavedshus

Gislaveds Industrielokaler AB

AB Gislaveds Energi

Stiftelsen Isabergstoppen